



גיליון מס' 246



יביע אומר



בראשות הגאון רבי יגאל כהן שליט"א

פרשת וישלח

מאמר השבוע

מאת ראש הסניף הרב יגאל כהן שליט"א



הנפיש הצמאה

לכם להרים את הבטחון העצמי שלכם - על ידי שיחמיאו לכם על הנקודות הטובות שבכם, או שינסו לספר לכם רק את הדברים הטובים שקורים להם... הסבה שכדאי לכם לומר את זה לסביבה הקרובה שלכם היא מפני שרוב רבם של האנשים אינם עושים זאת בכונה, אלא בתם לב. כך הם רגילים - להתרכז בשלילי. אם נעורר את תשומת לבם לזה, הם יהיו ערניים יותר, ויכול להיות שהם ינסו לפרגן לכם ולהעלות לשיחה נושאים משמחים יותר. והחשוב ביותר... הם יעזרו לכם להעלות את הבטחון העצמי שלכם.

לשלב במחשבות

פעמים רבות הלחץ הנפשי נובע אצלנו ממחשבות בלתי פוסקות: המח שלנו מנתח שלל דברים שקרו לנו בזמן האחרון, וכינון שמחשבות אלו אינן פוסקות - הנפש מתעפת מהעמס החשיבתי... וכך לאט לאט הגוף מתחיל להגיב בחלשות או בדרכים שונות. בעיה זו נפוצה במיוחד אצל אותם אנשים שיש להם 'הפרעת קשב ורצון' או 'היפר אקטיביות'. בדרך כלל המחשבות רצות אצלם במהירות רבה, הם אינם שולטים בקצב המחשבות, וכך זה נהפך אצלם למחשבות קבועות המשפיעות להם על ההרגשות להיות לחוצות או דכאוניות.

אדם שפעם בשני, כגון בדבר אליו בזולז או שעשה כלפיו מעשה מעליב, יש פאזה שיחשבו על אותו מעשה או דבור במשך כמה ימים, והם ינתחו עם עצמם כל פרט ופרט ממה שעבר עליהם - מדוע הוא עשה לי את זה? מדוע לא החזרתי לו? איך הוא עשה לי כזה דבר אחר? שאני עשיתי לו דברים טובים רבים כל כך?

וכך המחשבות משתלטות עליו, עד שהוא נשאר עם עצמו - עצוב ומאכזב...

מחשבות פאלה מצויות יותר אצל אותם אנשים שנוטים לכפיתיות, אנשים שקשה להם להשתחרר ממעגל המחשבות שרץ להם במח ללא הפסקה. וזו אחת הסבות שיש פאלה המפחדים מאנשים או ממקומות מסוימים. בכל פעם הם משחזרים את המקרה במח שלהם - פלוני פגע בי, פלוני הכה אותי, במקום פלוני עברתי תאונת דרכים... וכך פשהם חושבים על זה שוב ושוב, מתקבע בתוכם פחד מאותו אדם או מאותו מקום, ובפעם הבאה שהם יבואו במגע עם אותו האיש או ינסו לרכב או שיעברו באותו מקום וכו', הפחד שבתוכם ישלט עליהם שוב ושוב, וכמה שהם ינסו בעצמם שלא לפחד - הם לא יצליחו, כי הפחד המקונן בתוכם חזק מהם...

אחד הפתרונות הטובים לבעיה זו הוא ללמד את עצמנו 'לשכח' - לתרגל עם עצמנו שאיננו רוצים לחשב על זה יותר, מה שהיה - היה ונגמרו! וכך בכל פעם שהת מודע יעלה לנו את המקרה שוב למודע, לומר לעצמנו - 'איני רוצה לחשב על זה... אני כבר שכחתי מזה!'

בתחלה המחשבות יצופו ויעלו שוב ושוב, אבל - אל יאשו! ככל שדבק יותר במשימה שקבלנו על עצמנו, כך נצליח יותר לשלט על המחשבות ולשכח מאותם מצבים בלתי נעימים שחוונו.

המשך בעמוד האחרון

לעניות דעתי, אשה המטפלת במשפחה ובילדים, חייבת לכל הפחות פעמים בשבוע לצאת מהבית להתאונר, כדי לעשות פעילות המשפחה ממנה מעט את העבודות הרבות שהיא עסוקה בהם במהלך היום. עקר הצעתי לנשים היא, שאחת היציאות שלהן מהבית תהיה לשעור תורה, שעור כזה שילמד אותן איך לנצל את כוחות הנפש שחנן אותן האלוקים, למלא את הנפש הצמאה לרוחניות.

וכן הגברים העסוקים כל היום בדברים טכניים וגשמיים, הנשמה שלהם צמאה לקבל רוחניות, ולכן כדאי מאוד שיתנו לנשמה שלהם את האכל שלה, וזאת על ידי שעור תורה מענין ומועיל.

בפרט עשית פעילות גופנית - חשובה היא מאד, לא רק לבריאות הגוף שלנו אלא גם לבריאות הנפש. כיום מחקרים מגלים, שאחד פעילות גופנית נכונה הגוף מפריש חומר הגורם אצלי האדם להרמת מצב הרוח ולהרגשה כללית טובה. ולכן כל אחד יבדק בעצמו איזו פעילות הוא אוהב לעשות - הליכה בפארק יפה, שחייה בבריכה או בים, משחק בדרך לא או בדרסל, רקוד (במקום צנוע, כמובן) - ויכניס את הפעילות אצלו ביומן לפחות פעמים בשבוע.

אף אם יצר הרע אומר לנו פעת: 'אין לך ספוי, אתה עצלן, אין לך כוח לעשות פעילות גופנית...' - לא נשמע לו, כי אם נרצה באמת להפך להיות אנשים מאשרים וטובים יותר, אין שום סבה בעולם שלא נצליח.

שאין דבר בעולם העומד בפני הרצון סביבה

"דרך ברייתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר רעיו וחבריו, ונהג כמנהג אנשי מדינתו". (רמב"ם, ריש פרק א מהיל' דעות)

כדאי מאד לכל אחד מאתנו לבדק את החברה שהוא נמצא בה במהלך היום, מפני שיש אנשים שבכל הדפנות הם אוהבים להוריד את מצב הרוח של הסובבים אותם, תמיד הם מזכירים לנו את הצרות שהם שמעו בחדשות, כמו המצב הבטחוני או הכלכלי, וכלי לשים לב הם גורמים לנו לדאגה מיתרת.

במיוחד אותם אלו האוהבים ל'רדת עלינו' ולהדגיש בפנינו את הטעויות שעשינו, וכמה אנחנו לא מצליחים. הם ממרידים לנו את הבטחון העצמי - צריך לברר מהם...

יש אנשים שכל הזמן 'מקטרים' על החיים, וכך בלי פגנה הם מעבירים לנו את צורת החשיבה שלהם, כי כך הוא טבע האדם - דרך האדם להמשיך אחר דעות הסובבים אותו, ולפעמים שזה אפילו בן או בת הזוג... המשדרים לנו כל הזמן חסר ספוק, טענות ודאגה לעתיד.

אם זהיתם בסביבה שלכם אנשים המשפיעים עליכם לרעה, קצת עומדות בפניכם שתי אפשרויות: האחת - להתרחק מהם כמה שיותר, כדי שלא תהיה להם השפעה שלילית עליכם. השנית - להשפיע עליהם! כלומר אם אין לכם אפשרות לברר מהם, כמו בן או בת זוג או קרוב משפחה או חבר לעבודה, מה שצריך לעשות הוא לומר להם, שאתם מבקשים לנסות לדבר על דברים חיוביים יותר.

אפשר אפילו להסביר להם בדרך יפה שזה גורם לכם להרגשה רעה, ואף תבקשו מהם להואיל בטובם ולעזר

מאמר השבוע



הנהגות מן



שאלות ותשובות



מעבר לסגולה



לאשת החיל



פנינים מהפרשה



סיפור לשבת



שותפים בהפעלת מסעדת החסד

וזוכים לחול שותבר על ידי מן שר התורה רבי חיים קניבסקי שליט"א.



בחוראת קבע של 200 ש"ח למשך שנתיים תזכו להיות שותפים בהאכלת נזקקים ותקבלו חולר של ברכה

לתרומות חייגו: 03-8000770

זמני כניסה ויציאת השבת
הזמנים לפי לוח "אור החיים"

יום	א	ת	א	ב
כניסה:	16:20	16:17	16:16	16:20
יציאה:	17:11	17:08	17:07	17:11
ז"ת:	17:44	17:39	17:39	17:43

בירושלים: לנוהגים 40 דקות 16:00



הנהגות מרן
רבנו הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

מאור פנים

כתב מרן בספר ענף עץ אבות: והוי מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות. בספר ראשית חכמה (שער היראה פרק יב) הביא מדברי רז"ל, בשעת פטירתו של האדם, שואל אותו מלאך המות, כלום עסקת בתורה ובגמילות חסדים, המלכת את קונך שחרית וערבית, המלכת את חביריך בנחת רוח. רבי ישראל סלנטר היה מזהיר ואומר: הנה יש אשר אדם מרוב חרדתו הגדולה מיום הדין בעשייתו, פניו זועפות כל היום, וכמעט לבו בל עמו, וע"י כך הוא נכשל ביחסו עם הבריות, מבלי לקבלם בסבר פנים יפות, ולהתנהג עמהם בכבוד הראוי, וציין לזה דוגמא אחת, פעם בערב יוה"כ פ"ב בלכתו של רבי ישראל סלנטר אל ביהכ"נ לתפלת ערבית, פגש בת"ח אחד מגדולי היראים אשר פחד ה' והדר גאונו וחרדת הדין של היום הקדוש היו ניכרים על פניו, ודמעתו על לחייו, רבי ישראל פנה אליו באיזו שאלה נחוצה, מגודל חרדתו ועצבונו לא השיב מאומה, הפטיר רבי ישראל ואמר, כאשר עברתי מעל פני האיש, חשבתני בלבי, מה אני אשם כי אתה ירא ומפחד מיום הדין, ומה זה נוגע אלי, הלא מדרכי ההטבה עם הבריות, וגמילות חסדים, חייב אתה להשיבני בנחת רוח ובסבר פנים יפות. [ספר אור ישראל נתיבות אור עמ' קט].



שאלות ותשובות
מאת מורנו הגאון רבי יצחק כהן שליט"א

שאלה: נסעתי עם האוטו והתזתי מים על אדם שהלך על המדרכה ונגרם לו נזק לפאלפון שהחזיק ביד, האם אני חייב לשלם לו?
תשובה: נראה שאם נסע במהירות המותרת, ולא ראה את השלולית פטור דהוי אונס גמור "דאין דרכם של בני אדם להתבונן בדרכים" (מרן חו"מ ס' תי"ח). אבל אם נסע וראה את השלולית ואת האדם הוי פושע וחייב.

שאלה: שמעתי שצריך לעשות קידוש בשבת בבוקר לפני חצות היום כדי שלא יחשב לצום, ורציתי לדעת אם אני שותה קפה או תה קודם התפילה האם גם כן אני יכול לעשות קידוש אחר חצות היום?

תשובה: זה נכון שכל מי שיודע שלא יעשה קידוש קודם חצות צריך לשותות קודם התפילה בשביל שלא יהיה בצום, כמו שכתבו הפוסקים בס' רפ"ח, מכל מקום נכון שכל אדם גם אם שותה קודם התפילה ישתדל לעשות קידוש וסעודה קודם חצות שזה זמן סעודת שחרית של שבת כמו שכתב הרמב"ם פרק ל' הלכה ט'.

שאלה: אם חל יום האזכרה של אחד ההורים בימי החנוכה, האם מותר לעלות לבית העלמין?

תשובה: אין לעלות בימי החנוכה לבית העלמין של קרוביו שלא יבוא לידי בכי בימים טובים אלו ויעלה לפני חנוכה, אבל לקברות צדיקים מותר. בא"ח פרשת וישב אות כ"א חזו"ע חנוכה.



מעבר לסגולה
מאת הרב אלוה עמר שליט"א

כחות הקדושה מול כחות הטומאה

בפרשה מתואר המפגש בין יעקב לעשו, והתורה מרחיבה בחששותיו של יעקב מן המפגש ועל כך שנערך למלחמה, לצד זה ששלח לעשו דורון וכמו כן נשא תפילה לבורא עולם, שלא יאלץ להרוג את עשו. משום שידע יעקב אבינו שביום שימות עשו, ימות אף הוא. וזאת על פי מה שאמרה לו אמו (בראשית כז, מה) "למה אשכל גם שניכם יום אחד" וכתב רש"י "ורוח הקדש נזרקה בה ונתנבאה שביום אחד ימותו", ואכן לבסוף התרחש המפגש בין יעקב לעשו ללא פגיעות דמים, וזאת לאחר שלילה קודם לכן נאבק יעקב עם שרו של עשו והכניע אותו. בסופו של המאבק הודה שרו של עשו ליעקב על הברכות שלקח מיצחק, ושינה את שמו מיעקב לישראל, שהוא לשון של חשיבות שררה וגדולה.

כאשר נפגש יעקב אבינו עם עשו, השתח" ווה יעקב לעשו שבע פעמים. מסבירים המקובלים, שמטרת ההשתחויות נועדה להחליש את כוחו הרוחני של עשו.

ניצוצות הקדושה

ה'זרע שמשון' מביא מדרש (ילקוט שמעוני רמז קלג) מעניין על הדו שיח שהתרחש בין יעקב לעשו (בראשית לג, יד) "יעבר נא אדוני לפני עבדו, אמר ליה מבקש את שנהא (א.ה. שאהיה) שותף עמך בעולמך?" כלומר עשו רצה להיות שותף עם יעקב אבינו בעולם הבא, אך יעקב דחה אותו. שואל ה'זרע שמשון' מדוע העלה עשו על דעתו שיש לו זכות לחיי העולם הבא, עד כדי כך שהציע ליעקב להיות שותף עמו?

עשו יונק ומתקיים מהקדושה

ומבאר ה'זרע שמשון', שהנה עשו רואה שיעקב לוקח לו את הברכות, ולאחר מכן מכניע את המלאך הממונה עליו. את דינה ביתו הוא לא נותן לו, וכעת משתחוה שבע פעמים, כפי שכתב הזוהר שבכל השתחויה הסיר יעקב אבינו כוח אחד מכוחות הטומאה, ובירר מתוכה את ניצוצות הקדושה, על מנת לחטוף מצד הטומאה את כל ניצוצות הקדושה, ולבטל את כוחות הטומאה מן העולם. הבין עשו עומד להתבטל מן העולם, משום שאם לא יישאר לו שום ניצוץ של קדושה, לא תהיה לו יכולת קיום בעולם הזה, משום שלטומאה אין זכות קיום בפני עצמה אלא היא יונקת את כוחה מן הקדושה ולכן כשאדם עושה עבירות הוא נותן כוח לכוחות הטומאה להמשיך להתקיים.

לכן אמר עשו ליעקב אבינו, אם לא תשאיר לי ניצוץ של קדושה בתוכי על מנת שאוכל להמשיך לחיות בעולם הזה, הרי שאמות מיד, ואם אני לא יהנה מן העולם הזה אצטרך לחלוק אתך את חלקך שזוהו העולם הבא, האם רצונך בכך?! לכן תשאיר בי ניצוץ של קדושה על מנת שאשאיר בחיים ואחיה בעולם הזה.

ובאמת יעקב לא התכוון לבטל את עשו לגמרי, אלא רק להוציא ממנו מה שיכול, ולהשאיר בו את המינימום של ניצוצות הקדושה על מנת שישאר בחיים, ואכן זכה עשו וראשו נשאר עם ניצוצות של קדושה, ונקבר במערת המכפלה.

נחש בעל שבעה ראשים

מספרת הגמרא (קידושין טז ע"ב) שבבית הכנסת של האמורא אביי היה נחש ארסי בעל שבעה ראשים, וכתוצאה מכך חששו התלמידים להיכנס ללמוד שם. לימים שמע אביי שהגיע למקום רב אחא בר יעקב שהיה

תלמיד חכם גדול, וידע אביי שרק בכוחו של רב אחא לבטל את הנחש המזיק, ולכן הורה לבני העיר שלא לארח את רב אחא בביתם, על מנת שיאלץ לישון בבית הכנסת. וכך היה, רב אחא נותר לבדו בבית הכנסת, ובאמצע הלילה ראה רב אחא את הנחש בעל שבעה ראשים שבא להזיק לו, החל רב אחא לכוון כוונות וייחודים לביטול המזיק, תוך כדי שהוא משתחוה לעברו של הנחש, כאשר בכל השתחויה, ביטל ראש אחד משבעת ראשי הנחש, עד שלבסוף מת הנחש.

הגמרא מספרת שלמחרת הודו לו כל אנשי העיר, או אז הבין רב אחא שבכוונה תחילה לא אירחווהו על מנת שיתמודד עם הנחש, ולכן כעס עליהם שהעמידוהו במקום סכנה, ושואל לא היו עושים לו נס והיה ניזוק. אך אביי טען לעומתו שלא היה חשש שיינזק, משום שצדקותו של רב אחא כל כך גדולה ובוודאי יהיה בכוחו לבטל את המזיקים. כוח ההשתחויות שהיה לרב אחא לבטל את המזיקים, נבע מיעקב אבינו, וזה רמזו בשמו "רב אחא בר יעקב" דהיינו שהיה בכוחו של רב אחא לבטל מזיקים כשם יעקב אבינו השתחוה לעשו ורצה בכך להחליש את כח הטומאה הטמון בו. וזהו שרמז הפסוק (בראשית לג, ט) "וַיֹּאמֶר עֲשׂוּ יֵשׁ לִי רֵב אֲחִי יְהִי לְךָ אֲשֶׁר לְךָ" דהיינו שרמזו פה שמו שרב אחא במילים "רב אחי". שגם על ידי רב אחא עתיד להתבטל כח הטומאה. ויהי רצון שיתקיים בימנו מאמר הנביא (עובדיה א, כא) "וְעָלוּ מוֹשְׁעִים בְּהָרַיִם לְשַׁפֵּט אֶת הָרָע וְעָשׂוּ הַיְהִיָּה לְהַמְלוֹכָה" במהרה בימינו. אמן.

חדש!! הושלמה הסידרה 'מעבר לסגולה'

יצא לאור חלק ב'

הכמות מוגבלת - כל הקודם זוכה

ניתן להשיג בחנויות המובחרות

או ב'הידברות' 073-222-1250

המשך מאמרו הרב יגאל

אין ביכולתנו להכריח את המוח שלנו לשכח, פי זהו דבר שהוא פמעט בלתי אפשרי. אצל בורא עולם ברא בתוכנו תכונה טובה - 'שכחה'. אלו לא היתה לנו השכחה, היינו זוכרים את כל הקשיים שחוינו במשך ימי חיינו והיה לנו קשה מאד להמשיך הלאה בחיים, כי כל העבר היה עומד לנגד עינינו. ולכן עשה ה' יתברך חסד עם האדם וברא אצלו בטבע שהוא ישכח. בדיוק כמו אשה השוכחת את הפאבים שהיא חתה במהלך הלדה, וכל הקשיים שעברו עליה במשך ההריון, וכבר לאחר כמה חדשים מהלדה - היא כבר רוצה ללד נוסף, ויש פאלו שאפלו מתפללות על כך... זה בגלל טבע השכחה שהבורא יתברך הטביע בה שלא תזכר את הקשיים שחווה.

כך גם לגבי פאב של פטירת קרוב משפחה: בתחלה הפאב גדול מאד עד שנראה לאדם שהפאב לא יחלף, וברוך ה' לאחר שנה או יותר הפאב אט אט חולף... הסבה לכך היא השכחה שנתן לנו הבורא יתברך. הזמן - הרופא הטוב ביותר... לכן פדאי מאד לכל אחד מאתנו להרגיל את עצמנו לשכח דברים רעים שקרו לנו, ובכל פעם שנזכר באותו פאב - נשחרר אותו, לא נתן לעצמנו לנתח מדוע... ולמה... כיון שהדבר רק יזיק לנו, ויגרם לנו למצוקה נפשית מיתרת וכואבת.

מתוך ספרו של הרב יגאל כהן.

המשך סיפור לשבת

סכום כסף כלשהו, אבל לא הצלחתי להשיג מאומה. השעה התאחרה, השעון כבר הורה על שמונה בערב - ולי עדיין אין שום פתרון באופק, חששתי מאד לשתף את בני הבית במצב, לא רציתי ליצור איורת פחד של עוני, אבל היה לי ברור, שתוך זמן קצר תגענה השאלות. ובפי אין אפילו תשובה אחת.

הדבר היחיד שהחזיק אותי ברגעים הקשים הללו היו דבריו של רבי חיים מוולוז'ין, שכבר מתקופת נשואי הפכו לחלק בלתי נפרד מחיי, שנים ארוכות אני עובד על עצמי כדי לבטל בלבי את ההתפעלות מקשרים או פרוטקציות למיניהן. מפרופסורים או עורכי דין מוצלחים במיוחד, ומחדיר בלבי את האמונה שהכל בידי שמים, כשהקב"ה לא רוצה - לא תעזור שום השתדלות שהיא, וכשהוא רוצה - הדברים מצליחים גם כמעט ללא השתדלות. נכנסתי, איפוא, לחדרי, נעלתי אותו, כביתי את האור והתחלתי לבכות: "אין עוד מלבדו". בחוץ סברו בני הבית שכנראה נכנסתי ללמוד, אך אני עמדתי שם והתרכזתי באמונה מוחלטת ששום כח בעולם אינו פועל מבלעדי רצון ה' - לא פצצות, לא מחלות, לא מוות ולא עניות. אתה זן ומפרנס לכל - מביצי כנים, שהם הבריות הקטנות ביותר ועד קרני ראמים, אתה נותן לחם לכל בשר, מאן דיהיב חיי - מי שנותן לי פעימות לב, יהיב מזוני - נותן לי את האמצעים להתקיים. לא לחכמים לחם, וכל מזונותיו של אדם קצובים לו ושום השתדלות לא תעזור. חשבתי על כל אותם דברים שאנו מסתמכים עליהם: כגון קרנות וביטוחים

ובטלתי אותם מכל וכל - אין בהם ממש. רק אתה יתברך שולח, דואג ומפרנס. כשיצאתי קיבלו את פני הילדים: "אבא, שמעת מה קרה לנו?" והילדים סיפרו בהתרגשות שני ספורים בלתי שגורתיים שהתרחשו בהפרש של כמה רגעים: הצלצול הראשון היה ממשפחת לוין בקומה הרביעית. אמא סיפרה כי בתם הנשואה שמתגוררת באופקים ילדה תינוק שבועות ספורים לפני תאריך הלידה. התינוק, ברוך ה', בריא ושלם ובמשקל טוב, בליל שבת הקרוב יתקיים שלום זכר" וסבא וסבתא, כמוכן, מוזמנים. אלא, שהתעוררה בעיה אחת - שאין הם רוצים לסחוב עמם סירים בנסיעה הארוכה, הם שואלים אם אנו מסכימים להשתמש באוכל שהם הכינו לשבת...

חלפו כמה דקות וצלצול פעמון נוסף בדלת. רומני סוחב אחריו שתי עגלות עמוסות כל טוב, משלוח מ"שפע מהדרין". התברר, שהחנות ערכה מבצע, שכל מי שיקנה באמצע השבוע קניה מעל מאה שקלים יכנס להגרלה, שבה ריוח הזוכה מזון לשתי שבתות על חשבונם.

"זכיתם", הודיע הרומני, ובטרם היה סיפק ביד מישוהו להגיב, כבר החל לרוקן שקיות בפתח הכניסה. המחנך מחה מעל מצחו זיעה בלתי מורגשת ופרץ בבכי "כך, בדיוק, התרחשו הדברים".

"דורש טוב"

עוזרים בבניית הבניין ושותפים בכל הזכויות שיהיו בו לנצח!

בואו ותהיו שותפים

בתרומה של חצי חטר - 200 ש"ח למשך 36 חודשים או חטר - 400 למשך 36 חודשים תקבלו כתב שותפות מהודר חתום על ידי הרב יגאל כהן שליט"א כמ"כ ניתן להקדיש את הארון קודש או חדר לימוד להצלחת או לעילוי נשמת

03-8000-770

בשבת הוודאה לכורא עולם יצא לאור ספרו החדש של הרב יגאל כהן שליט"א על פרק רביעי של חובת הלבבות ביאור בשפה נעימה וברורה

שער הבטחון המבואר

ניתן להשיג במשרדי "יביע אומר" 03-8000770 ובחנויות המובחרות

ארגון "ענפים"

מזי"ס נשים אפרוויקט "החרותא" ללא צדק הנות מתחלקות פאם כשהוא צדק הטלפון



055-6888010

לפרטים והתנדבות:

נר תמיד לע"נ ר' מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מהין בת זיוה ע"ה

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב: 20,000 עותקים